

Əslində jurnalımızın bu səhifəsində Qocalar Evində yaşayan, daha doğrusu, övladları tərəfindən tərk edilən kimsəsiz, yaşlı insanlardan götürdüyümüz müsahibələr yer alacaqdı.

Amma onların yerinə mən yazmalı oldum...

Səhər tezdən Sabunçu rayonunun Bilgəh qəsəbəsində yerləşən Mühəribə və Əmək Əlilləri Üçün Pansionata yollandıq. Mühəribə və əmək əlilləri dediyimizə baxmayın. Əslində belə adlansa da hamı buranı qocalar evi kimi tanıyır. Bəli, böyüyüb boya-başa çatdırdığı övladı tərəfindən küçələrə atılan, ən yaxşı halda isə öz əlləri ilə gətirilib pansionata yerləşdirilən qocaların məskunlaşdığı məkan...

Darvazadan içəri daxil oluruq. İlk növbədə heyətdə ağacların altına yerləşdirilmiş bir neçə nəfərlik skamyalar və kölgəliklər dəyir gözümüzə. Darvazaya yaxın yerlər boş olsa da heyət boyu irəlilədikcə tək-tük adamların bu skamyalarda əyləşib xəyala daldığının şahidi oluruq. Çölə açılan qapıya yaxın getməyərək dünyanın bir küncüə çəkilməmiş kimi insanlardan gizləndilər sanki. Onları bu vəziyyətə salan övladlarının yerinə onlar utanırdı bir növ. Ən yaxşı halda ikibir, üçbir oturub nədənsə söhbət edir, gileylənir, bəziləri isə sanki heç nə olmayıbmiş kimi deyib-gülməyə çalışırdı. Öyrəndiyimizə görə pansionatın şəraiti qənaətbəxşdir. Heyətin və dəhlizlərin səliqəli, təmiz olması da bu faktı təsdiqləyirdi. Onlar üçün yeni binanın tikintisi isə dövlət qayğısının yüksək səviyyədə olmasından xəbər verirdi. Amma bütün bunlara baxmayaraq dəniz yaxınlığında yerləşən, havası təmiz olan bu səfalı guşədə bir bədbinlik ab-havası hökm sürürdü. Burada olduğum bir neçə saat ərzində özümü sanki adaya atılmış kimi hiss edirdim. 6 milyard insandan ibarət böyük bir bəşəriyyət dənizinin ortasında kimsəsiz, tənha bir adada...

Sakamyaların birində üzümə yad gəlməyən bir qoca görürəm. Yaxınlaşdıqda xəyala dalmış, qoltuqağacını skamyaya söykəyib qara-qara düşünən tənha İlyas dayını tanıyıram. Təxminən 3 il bundan əvvəl bir televiziya verilişində iştirak etmişdik onunla. Bu bir ayağı olmayan, övladları tərəfindən kimsəsizliyə tərk edilmiş İlyas dayını o vaxt çox şən, danışib-gülən bir adam kimi tanıyırdım. İztirablı heyət yolu keçsə də özünü ətalətə buraxmaması, heyatla mübarizə aparması məni çox sevindirmişdi hələ onda. İndi yenə qarşımda idi İlyas dayı. Danışan adam olduğu üçün onu gördüyümə çox sevinmişdim. Yaxınlaşıb salam verdikdən sonra "Yadınızdadırsa bir neçə il əvvəl televiziya verilişində tanış olmuşduq", demişdim ki, sanki məramımı başa düşüb "Ay oğul, mən artıq bir ildir ki, bu işləri buraxdım", -dedi. Onu ələ almaq üçün nə qədər çalışsam da "Hər şey boşdur, qoy oturma oturduğum yerdə", -deyərək müsahibə verməkdən boyun qaçırdı. Çox da incitmədən sağollaşdı ayrıldım. Bir az irəlindəki skamyada

ylib dərdli-dərdli siqaretini tstldn digər qocaya yaxınlaşdım. Salamlalaıb mramımı başa saldım: "Biz sizlərdən müsahibə alırıq ki, keirdiyiniz hissri insanlarla paylaaq. Bəlkə valideynindn bezn nancib gənclər oxuyub, tsirlnr, onları trk etməkdən daınarlar". Mənimlə razılaşdı, "diktafonu a", -dedi, və əlavə etdi: "məqsədin xoşuma gəldi". Dərindən gln səsi xırıltılı idi. Soruşdum ki, hansı rayondansınız? "Grcstandanam", -deyə cavab verdi və fikrə getdi. "Adınız, soyadınız nədir?" sualıma cavab vermək istəsə də qhr onu bodu. İin-iin ağlamağa baladı. Səsi çıxmırdı, amma gözləri yaarmı, sinəsi hönkürtü ilə ağlayan adamların sinəsi kimi qalxıb-düşürdü. Ns demək istəsə də deyə bilmədi. Sanki adını da unutmuşdu. Yaxud da z ilə eyni familiyanı daşıyan nancib övladlarını da yad edər deyə qorxuunu düşündüm z-zm. Çünki artıq zn o ailədən saymırdı. Onu trk edənlərə syanın səssiz hayqırırı idi bu skt. Gldiyim peşman olmuşdum artıq. Bir anlıq ondan knarlaıb mən də ürəyimi boşaltmaq istədim, amma səbirli olmaq lazım idi. Zorla zm təbəssüm ifadəsi verib "Alama dayı, Allah sizinlə bərabərdir. İnsanlar trk etsə də O, z bndlerini yalnız buraxmaz", dedim və ondan ayrıldım.

Bir az qabaqdakı skamyada  nəfər oturmuşdu, onlar da müsahibədən boyun qaçırdılar. Aralarındakı yalı qadın "Nəyi yazacaqsınız ey, n deyək?", -deyib gileylendi. Amma dn-dn pansionatın mdirini trifldilər: "Bax, Bəhruz müəllim kişi adamdı, bunu mütləq qeyd edərsən. O bizə atadır, qardaşdır, arxadır".

Nəhayət, iki qocanın oturduğu klgliy yaxınlaşdım. Hal-əhval tutub mqsdimi adım. Adlarını demyn bu qocalardan biri ilə aramızda aşağıdaki dialoq keçdi:

- mi, buraya necə gəlmisiniz?

- Oul, alın yazısından qaçmaq mümkün deyil. Hərənin bir cür taleyi var. Bizim qismtimizd buranın havasını udmaq, suyunu içmək vardı ki, indi buralardayıq. Hərənin bir dərdi var, bir problemi var.

- Hardansınız?

- Gürcüstandan.

- Çoxdan burdasınıız?

- 6 ildi.

- Bəs Azərbaycana nə vaxt gəlmisiniz?

- 6 ildi.

- Yəni birbaşa bura gəlmisiniz...

- Bəli.

- Necə oldu ki, bura glmli oldunuz?

- Mənim Gürcüstanda evim-eiyim, hər Őeyim vardı. Hamısını qoyub, ba götürüb bura gəldim. Ked gəzib zm qalmaġa yer axtarırdım. Bir nəfər sənin kimi cavan oġlanla rastladım. Saġ olsun, mn köməklik etdi, nazirliyə apardı, sonra bura düzəltdi.

- Uaqlarınıız vardımı Gürcüstanda?

- Hər Őeyim vardı. 3 oġlum, 3 qızım vardı. Hər Őeyimi verib trk elədim onları. Gördüm ki, artıq onlarla yaşamaq mümkün deyil.

- Burda gnnz necə keçir?

- Belə də. Dövlət başçımız sağ olsun, Bəhruz müəllim də sağ olsun. Hər qayğını göstərirlər. Amma tklik hissi başqa şeydi. Hərənin bir dərdi var, nə deyim...

- Neçə yaşınız var?

- 1937-ci ildənəm. Sağlam adam olmuşam. Amma bura gələndən sonra ürək xəstəliyi tapdım.

- Gənclərə nə tövsiyə edirsiniz? Valideynlərinə qarşı necə olsunlar?

- Oğul, bunlar hamısı boş shbtdi. Tvsiyə ilə dzln deyil. Mənim dşncm görə elə şeylər yoxdu. Mən vladlarıma hər şeyi vermişdim. Tərbiyə də eləmişdim. Amma axırı belə gətirdi. Mən təkcə Yaradana sığınmışam.

- Uşaqlarınız gəlir yanınıza?

- Hrdn gəlirlər, ildə bir dəfə, ya iki ildə bir.

- Heç təklif edirlrmi ki, ay ata, gl sni evə aparaq?

- Yox. Xasiyytim yaxşı blddilr. bilirlər ki, yox dedim qurtardı. Mənim qəlbim sınıb bir dəfə. Grk qəlb sınımaya. Sındı, qurtardı.

- Sizcə aparmaq istyrlr?

- Ađlım ksmir.

- Saę olun!

- Sən saę ol, ay oęul! Allah amanında. Sənə xoşbəxt ailə arzulaııram. Heę vaxt əskik olmayın...

Bu, mənim Qocalar Evində grdym son adam oldu. Az bir vaxt ərzində burda eitdiklerimi götür-qoy edə-edə məni gətirən maşına sarı addımladım. Burda keęirdiyim bir neę saat mənə bu qədər təsir etmişdi. Gr bütün ömrünün qalan hissəsini burda keęirenler n ekirlr! Darvazaya tərəf gedərkən boş sakamyaların üstündə sanki vaxtilə burda yaşayıb vəfat etmiş insanları da xəyal edirdim...

Düşünürəm ki, bəzən həyatın bu zn də gedib görmək lazımdır. Mən gördüm və sizin də grmniz üçün ürək aęrısı ilə ora bir pəncərə adım. Siz necə, görə bildinizmi?..